СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 6. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 12-го січня 1944. No. 6. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, January 12, 1944 VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СУСПІЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАБОРОЛОМ ПРОТИ ПОТРЯСЕНЬ НА РИНКУ ПРАЦІ

ВАШИНГТОН. — „Добре обдумане суспільне забезпечення може бути головною точкою програми в угодах з юніями, щоб недопустити до насильних потрясень на ринку праці" — таку думку висловив предсідник Торговельної Палати Злучених Держав Ерик Джансон в часі конференції, скликаної палатою. Участь у конференції беруть представники організованого робітництва, фармерів, підприємців-бизнесменів і стейтових урядів. Як приклад загрози суспільних потрясень взяли учасники нарад положення в Дітройт. Щоб докінчити програму военної продукції в цій ккрузі показується потреба наняти ще 70,000 свіжих робітників. Але вже зарисовується небезпека безробіття для 600,000 робітників, занятих тепер „при 20-милевій лінії занять", коли через ніч треба буде відправити їх з роботи, як пляни военної продукції будуть викінчені, а фабрики автомобілів, що тепер виробляють военне знаряддя, не будуть нагло приноровлені до мирового стану. Треба буде найменше 6 місяців на таку переміну. У міжчасі мусить прийти з допомогою фонд суспільного забезпечення, який в дітройтській окрузі уже тепер досягнув суми 206 міліонів долярів, а з кінцем 1944. р. дійде до 270 міліонів. Джансон домагається як найбільшого поступу при як найменшій непевности.

АНТИСЕМІТИЗМ БЕЗ ОРГАНІЗАЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Слідча поліційна комісія під проводом Вилйема В. Герланда виказує, що вибухи протижидівського настрію, поповнені молодими проступниками, не мають ніякої організованої сили, ані, не є випливом якогось заговору, а є лише випливом приватних розмов і негодування. Так в однім домі викрито постійні антисемітські розмови, які мають вплив на окруження. Таксамо припадкові антисемітські розмови, а ще більше вуличні промови „християнських фронтовців" дають притоку молодим хлопцям виказати молодечу „відвагу" у нападах на жидівську дітвору та в писанню протижидівських висловів на жидівських будинках.

КОНҐРЕСМЕНИ НЕ МОЖУТЬ СЛУЖИТИ ПРИ ВІЙСЬКУ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт, порадившися ґенерального прокуратора Френсиса Бидля, заявив, що члени конґресу не можуть приймати військових становищ, бо це не є згідне з конституцією. Хто з конґресменів хоче служити при війську, мусить зрезиґнувати зо свого мандату.

ЗБЛИЖАЄТЬСЯ КРІЗА В ТРАНСПОРТОВИХ ЗАСОБАХ.

ВАШИНҐТОН. — На підставі річного Міжстейтової Торговельної Комісії можна прийти до висновку, що кріза в транспортових засобах вже недалеко. Це відноситься не лише до залізниць, але теж і до прибережного мореплавства та до руху вантажними автами й омнібусами. Перевозові лінії не всилі дати раду завданям, які на них спали, а труднощі збільшаються через брак нових возів для перевозу.

БОЛЬШЕВИКИ В АМЕРИЦІ ЗАКИДАЮТЬ СОЦІЯЛІЗМ.

НЮ ЙОРК. — „Капіталізм і соціялізм уже найшли дорогу до мирного співділання в тому самому світі" заявив Ирл Бравдер, секретар Комуністичної Партії Америки у своїй промові на масовім большевицькім вічу, скликанім на понеділок вечер 10. січня до Медисон Сквер Ґарден, щоб вшанувати 20-ліття смерти провідника комуністичної революції, Леніна. Бравдер пішов так далеко у своїй заяві, що навіть відступив іменем Комуністичної Партії від домагання „націоналізації" та „соціялізації" таких підприємств, як банки залізниці, копальні вугілля та заліза. Він заявився теж за повну свободу приватних підприємств і такої ще недавно „імперіялістичної" політики, як інвестиції американського капіталу в чужоземних підприємствах. Авдиторія, складена з 15,000 приявних, оплескувала заяви Бравдеро, Фостера й інших бесідників так завзято, як колись оплескувала їх домагання фізичного винищення кожного капіталіста й банкира, як ворогів робучого люду.

БУДУТЬ ЗБИРАТИ СТАРЕ ВЗУТТЯ ДЛЯ МІЖНАРОДНЬОГО РЕЛІФУ ЮНРРА.

САН ФРАНСИСКО. — Майор Г. Борк, голова Промислової Ділянки Ради Военної Продукції виявив, що вязні з кільканацяти стейтів переробляють вже тепер для потреб Міжнароднього Реліфу ЮНРРА старе вбрання на матерію для шиття нових одягів. Ця продукція буде поширена ще й на виріб взуття зо старих черевиків, зужитих армією. Вже призбирано 30,000 пар такого взуття, а вязні стають до праці над їх відновленням.

Приблизний кінець війни проти Німеччини

ВАШИНГТОН. — Ґазетний колюмніст Дейвид Лоренс, покликуючися на знавців военного ремесла з відповідними інформаціями про теперішне положення в Гітлеровій Европі, подає такі завваги щодо можливости закінчення війни. Кінець затягнеться аж до зими з 1944. на 1945. рік. Причини такі: Перше: Безупинне бомбардування Німеччини з повітря не осягає таких успіхів, як пересічна людина собі уявляє. Досішні бомбардування не виказують ніякого заломання серед населення. Друге: Гітлер переконав німців, що західна оборонна лінія, тобто скріплена лінія Мажіно, не може бути знищена бомбардуванням ані добута приступом. Трете: Аліянти не проголосили своїх военних цілей, які моглиб вплинути на потрясення умів населення та викликати бунт проти Гітлера. Зате погрози, що німці будуть винищені, скріпляють їхне завзяття. Четверте: Оборонна лінія німців скорочується постійно і дає їм можність концентрації сил. Зате видовжується боєва лінія Аліянтів, а це арґумент для німців, що прийде до заголи між обома воюючими сторонами. — Населення Америки переконалося вже, що попередні обчислення часу на перемогу над Німеччиною не здійснилися, тому мусить тепер зміняти свій погляд на цю справу та узброїтися теж у завзяття, твердить Лоренс.

ВТРАТИ ВІД НІМЕЦЬКИХ СУБМАРИН ЗМЕНШЕНІ БІЛЬШЕ НІЖ НА ПОЛОВИНУ

ВАШИНГТОН. — Не зважаючи на посилену акцію німецьких субмарин, аліянтські втрати від них змаліли в 1943 р. на 40 відсотків в порівнанню з утратами в 1942 р. Такі вісти за дозволом президента проголосило Бюро Военних Інформацій. При цій нагоді виявлено теж, що містота новозбудованих торговельних кораблів є вдвоє більша у порівнанню з містотою кораблів збудованих в попередному році.

РЕПУБЛИКАНЦІ ЗАЯВЛЯЮТЬСЯ ЗА ТЕПЕРІШНИЙ ВОЄННИЙ ПРОВІД

ШІКАГО. — Конгресмен Чарлз А. Галек з Індіяни, голова Републиканського Конґресового Комітету, заявив, що на випадок перемоги Републиканської Партії при наступних виборах на президента, партія затримає на становищах теперішніх провідників у военнім ділі. Він цього погляду, що Републиканська Партія мусить без застороги приняти военну програму, розроблену теперішним урядом і в майбутності всіми силами подбати, щоб війна випала переможно для Аліянтів.

Совети роблять Польщі пропозицію залагоди на основі лінії Курзона

ЛОНДОН. — Офіціяльна телеграфічна аґенція советського союзу роздала заяву советського уряду в справі недавної заяви польського уряду на еміґрації про польсько-советські взаємини. Советська заява закидує польській заяві з 5. січня низку неточностей. Передусім у справі польсько-советської границі советський уряд стає на становищи, що ця справа вже вирішена дефінітивно советською конституцією за згодою населення західної України й Білоруси, „висловленою плебісцитом, переведеним у 1939. році на широких демократичних основах". Західна Україна, каже советська заява, є населена подавляючою більшостю українців, подібно як західна Білорусь населена подавляючою більшостю білорусинів. Советський уряд дивиться на ризький договір як на велику несправедливість супроти українців і білорусинів, та вважає теперішній стан направленням тої кривди.

Советський уряд пропонує польському урядови наладнати мирні звязки зо советським урядом на основі чеськословацько-советського договору та спільного фронту проти німців. Мовляв, „у тій боротьбі, польські патріоти вже сповняють свої обовязки на фронті, бючися плече об плече попри червону армію". Советський уряд одначе не вважає границі з 1939. непорушною. „Ці границі можна би змодифікувати в користь Польщі, щоби округи, де поляки становлять більшість, віддати Польщі. Тоді польсько-советська границя йшла би по лінії Курзона, що її начеркнула найвища рада аліянтських держав у 1919. році".

Цю пропозицію проголосило потім устно московське радіо.

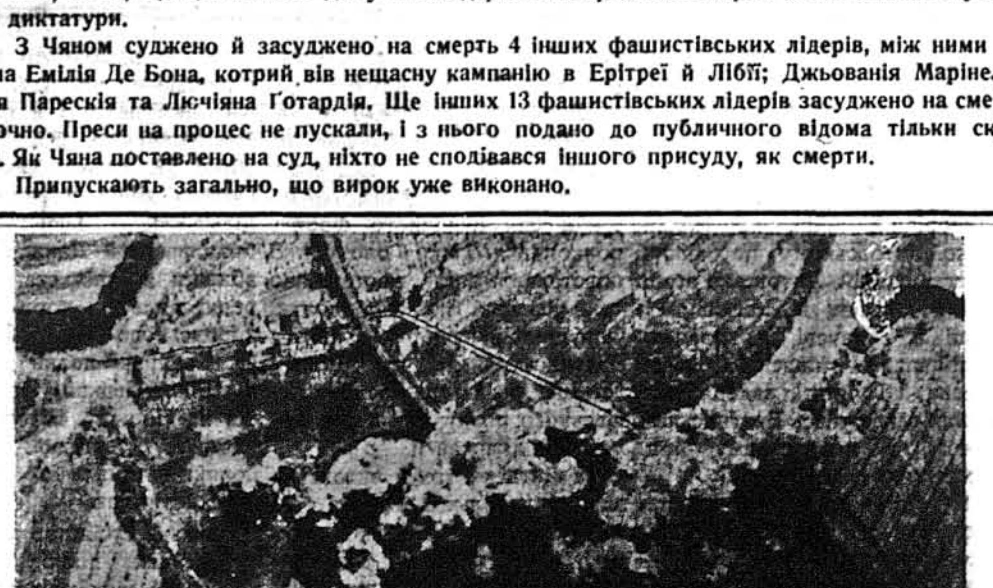
Польський премієр у Лондоні негайно скликав засідання польського міністерського кабінету для розгляду московської пропозиції.

ЧЯНО ЗАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ ЗА ЗРАДУ МУСОЛІНІЯ

БЕРН. — Німецька новинкарська аґенція подала вістку з Міляна, в Італії, що найвищий фашистівський трибунал на своїм тайнім засіданню, котре відбулося в суботу в Вероні, засудив на смерть ґрафа Чяна, бувшого фашистівського міністра заграничних справ і зятя диктатора Мусолінія, за те, що цей мовляв допустився державної зради заговором за повалення Мусолінія з диктатури.

З Чяном суджено й засуджено на смерть 4 інших фашистівських лідерів, між ними ґенерала Емілія Де Бона, котрий вів нещасну кампанію в Ерітреї й Лібії; Джьованія Марінелія, Карля Парескія та Лючіяна Ґотардія. Ще інших 13 фашистівських лідерів засуджено на смерть позаочно. Преси на процес не пускали, і з нього подано до публичного відома тільки скупі вісти. Як Чяна поставлено на суд, ніхто не сподівався іншого присуду, як смерти.

Припускають загально, що вирок уже виконано.

ГАРНИЙ ВЗОРЕЦЬ.—Ми тепер у повітрю, високо над італійським містом Орвієтом, і дивимося, як у низу під нами розриваються бомби, скинені на залізничий міст, що находиться у німецьких руках. Ми летимо одним з „мародерів" з північно-західної африканської повітряної сили. Міст знищено.

РОЗБИЛИ 5 НІМЕЦЬКИХ ДИВІЗІЙ

МОСКВА. — Головне советське командування подало до відома, що червона армія зовсім знищила 5 німецьких дивізій, котрі відмовилися скласти зброю в околиці Кирового. Червона армія далі наступає вперед у закруті Дніпра, перервала дві залізничі лінії й вбила понад 8,000 німецьких офіцирів і вояків. Від відступаючих поспішно німців забрано при тому велику скількість повзів, гармат, моздірів і скорострілів. Червона армія находиться коло Винниці й Сміли.

ЗАПОВІДАЮТЬ НЕДАЛЕКУ НІМЕЦЬКУ КАТАСТРОФУ.

ЛОНДОН. — Дру Мидлтон, лондонський кореспондент „Ню Йорк Таймсу", каже, що в британських військових кругах дивляться на ситуацію в південній Росії як на загрозу недалекої справжної катострофи для німецької армії. Военні знавці в Лондоні, мовляв, сподіваються, що Німеччина там легко втратить 300,000 вояків та що це буде для неї ще більша програ, ніж невдача під Сталінґрадом та в Африці. Ця невдача буде мати кольосальний вплив на інші фронти, бо німці певно попробують рятувати свої війська на Україні посиленнями із заходу, чим вони ослаблять свої ґарнізони в західній Европі. Це буде мати велике значіння для держав у північно-західній Европі, а спеціяльно для Франції, Голяндії й Бельґії.

„Юнайтид Прес" подає з Лондону, що не в усіх кругах Британії приймають на слово німецькі розпучливі крики. Багато людей підозріває, що в німецькому крику роспуки є якась укрита ціль: можливо, німецькі пропаґандисти схочуть розкричати потім якусь німецьку удачу, а можливо що вони хочуть натхнути британців і американців занадто великим довірям у власні сили.

ЗАВЗЯТІ БОЇ МІЖ АМЕРИКАНЦЯМИ Й НІМЦЯМИ КОЛО ЧЕРВАРА.

АЛЖІР. — Аліянти зробили ще один крок для здобуття Кассіна, коли американські піхотинські війська при допомозі танків ті дійшли під місто Червaро, що лежить півпята милі від Кассіна. Американці посунулися на дві милі наперед.

ЮГОСЛАВСЬКІ ПАРТИЗАНИ В ВАЖКОМУ ПОЛОЖЕННЮ.

ЛОНДОН. — Югославські партизани під маршалом Брозом Тітом сповістили, що вони виснажують усі свої сили, аби ставити опір скріпленим німецьким військам у центральній і західній Боснії. Тут панує переконання, що там німці оточують партизанів з усіх боків та що партизани найшлися в важкому положенню. До того їм утруднюють боротьбу зимно й сніг.

Зате партизани мали певні успіхи в Сербії й Чорногорі.

Югославське інформаційне бюро в Каїро каже, що німці скріпляють свої сили мобілізуванням свіх сербів у віці від 18. до 25. року життя в Банаті. В тій окрузі всі німці й мадяри змобілізовані ще з минулого року.

АЛІЯНТСЬКІ РЕЙДИ НА БАЛКАНІ.

АЛЖІР. — Важка сила „літаючих фортець" 15. американської повітряної сили доконала пятого зряду за останні два місяці рейду на Софію, столицю Болгарії та найважніший залізничий узол на Балкані. Один такий рейд зроблено в білий день, а потім поправлено його рейдом уночі.

Бомбардовано теж істрійський порт Полю, на Адрійському морю, недалеко від Фіюме.

ЗНИЩЕННЯ В БЕРЛІНІ.

ЛОНДОН. — Розвідні світлини з Берліну, зняті британськими летунами, показують, що 17 процентів німецької столиці впало жертвою знищення підчас 6 останніх великих аліянтських рейдів, зроблених перед 16. грудня. З того часу на Беблін скинено дальших 5,000 тон бомб, з чого можна вносити, що знищення Берліну поступило ще дальше.

АЛІЯНТСЬКИЙ РЕЙД НА ОСТРОВ СЕЛЕБЕС.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦИФІКУ. — Аліянтські бомбовики зробили сильний рейд на японські інсталяції на колишнім голяндськім острові Селебесі. Вони бомбардували теж Рабавлський летунський майдан уже восьмий день за рядом, а американські маринарі билися з японцями на розі Ґлостері, на Новій Британії; за звітом ґенерала МекАртура, в суботнішній битві згинуло там 2,000 японців.

ЗАТОПЛЕНО ДВА ЯПОНСЬКІ КОРАБЛІ КОЛО АТОЛУ ВОТДЖЕ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Важкі аліянтські бомбовики армії й фльоти зробили рейди на японські бази на трьох атолах островів Маршала; підчас рейдів на атол Вотдже затопили два менші японські кораблі та збили кілька літаків.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинчне число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВОВК ЛІНЯЄ, АЛЕ НАТУРИ НЕ МІНЯЄ

„Союз Польських Патріотів" у Москві видав оноді заклик до польського „підземелля" до повстання проти німців, а рівночасно з тим оголосив свою політичну програму, котра між іншим говорить про східні території Польщі, а тимсамим представляє живий інтерес для кожної людини, що походить з українських земель.

У другій точці своєї програми „Союз Польських Патріотів" радить полякам полагодити раз навсе непорозуміння між Польщею й Росією, а зробити це через відступлення Росії раз на все західної України й Білоруси. З першої точки програми виходило би, що за втрату цих територій Польща мала би бути винагороджена територіями на заході, видно коштом Німеччини.

У своїх інших точках програма „Союзу Польських Патріотів" підносить потребу знищення всіх „реакційних" (назадницьких) чинників у Польщі й розділу землі між селян. В ще іншій точці „Союз Польських Патріотів" говорить про польський уряд на вигнанню як про реакційних емігрантів. З того можна вносити, що „Союз Польських Патріотів" у Москві хоче за всяку ціну представити себе за щось діяметрально противне до „реакції".

На перший погляд ока могло би виглядати, що так воно справді є, що тут ми нарешті маємо до діла з „поступовими" поляками. Адже, як польський уряд на вигнанню домагається українських і білоруських територій як свого історичного посідання, тоді „Союз Польських Патріотів" у Москві радить територій зректися. Могло би здаватися, що тут маємо до діла з поступовими людьми, які вважають, що Польща не повинна мати українські, ні білоруські землі, бо населення цих країв не хоче належати до Польщі. Коли одначе ближче приглянутися до програми „Союзу Польських Патріотів", побачимо, що, не дивлячися на зовсім інший вислід політичного думання цеї групи, в своїй основі вона ходить старими польськими дорогами.

„Союз Польських Патріотів" саме радить Польщі дати українські і білоруські землі Росії як щось таке, що Польщі належиться, і то дати їх у заміну за зовсім реальні й конкретні річи: перше, за вічну російську прихильність, і друге, за певні німецькі території на заході. Має це отже бути певного роду торговля, обмін вартісних річей, при чому цими річами виступають живі люди, живі українці й білорусини. За їх ціну мала би бути куплена прихильність Росії до Польщі; рівночасно Росія мала би постаратися дістати полякам німців у відшкодовання за втрату українців і білорусинів. Маємо тут в основі старе реакційне наставлення, яке зовсім не різниться від становища польського уряду в Лондоні: і одні й другі кажуть, що Польщі належаться українці й білорусини. Різниця не велика: батько хоче корову далі держати, аби її доїти, а син хоче проміняти її за коня.

Чому ми одні мали би не сказати свого слова?

Без шуму і гуку, а спокійно, поважно й розважно готуються американські українці вислати своїх представників на Другий Конгрес Американських Українців, що відбудеться дня 22. січня б. р. в місті Філядельфії.

Не ведеться в тому напрямі, як бачимо, ніяка особлива агітація чи пропаганда. Не заповідається ніяких сензацій. А тільки кажеться, що треба зійтись представникам нашого зорганізованого громадянства, щоб висказати певні думки, як нам далі вести нашу народню працю, і вибрати людей, що пильнувалиб, щоб намічена нами праця була солідно виконана.

Знаємо, що наша держава опинилась в рішальній фазі війни в Европі, яку треба скоро скінчити повною перемогою Обєднаних Держав, щоб можна було кинути всі сили проти другого нашого ворога на Пацифіку. Зогляду на це сам наш уряд взиває нас до нових зусиль. І вже те одно заставляє патріотичних американців українського роду до цього, щоб зійтись і обєднатись щодо дальшої спільної акції для допомоги воєнним потребам краю. Ми ще не перемогли! Війна затягається і хоч ми надіємось перемогти Гітлера вже в цьому році, то ще не є певністю. Воно залежатиме від геройства наших вояків, але у великій мірі й від того, як ми поведемо себе на домашньому фронті. Другий Конгрес Американських Українців буде виявом нашого розуміння обставин такого положення і висловом нашого бажання збільшити наші зусилля в користь воєнних потреб.

Є між нами такі „поступові", для яких такі справи є „дрібницею". Є інші „поступові", що доконче хочуть представляти цей Конгрес як „димову заслону". Та на ті елементи треба глядіти як на такі, що визнають тільки диктатуру партії, гуртка, чи особи, а бояться справжнього голосу громадянства і громадської контролі. Це ті, що воліли, щоб громадянство радше спало, якщо не є під їх командою. Це ті, що ширять клевети на українські установи та українських людей в Америці, які і на кожну акцію, що змагає поліпшити долю українського народу в Европі.

Як розгорнути якунебудь американську газету, то в ній знайдемо тепер цілком певно щось про ту землю, з якої походимо, себто про Україну. Бачимо, як різні люди різно про неї говорять. Читаємо голоси большевицької преси, російської й польської і читаємо організовані виступи польських організацій, що забирають голос у справі тої землі.

А чи читаючи це не приходить нам до голови, що прецінь і ми повинні у такій хвилині сказати теж і своє слово? І то зорганізовано, як це роблять інші. Коли ми про це говорили при різних нагодах у мирні часи, то якжеж не заговорити, коли ми вже опинились у такому моменті, коли самому нашому урядови прийдеться заняти у цій справі якесь остаточне рішення? А коли цей уряд дістає тепер різні поради і рішення інших національних груп у подібних справах, то чи американсько-українська спільнота має одинока остати позаду і нічого не казати?

Ось ті справи такі ясні, що не треба багато говорити чи писати, щоб переконати прослушність тих, що бажають справжнього добра Америці й Україні. Ті, що бажалиб українському народови нової неволі, вже „розвязали" українську справу. Для них розвязують ці справи окупанти українських земель. Та для нас українська справа є міжнародною справою. Для нас, надія на якусь справедливу розвязку української справи може наступити тільки тоді, коли ця справа стане проблемою Обєднаних Держав, а не одної держави, чи двох, що хотілиб Україну для себе загарбати і на ній панувати.

Та чи так ми думаємо про це, чи інакше, то це повинно бути висказане, передискутоване й вирішене нашим зорганізованим загалом, а таке може статись тільки на Конгресі, на якому зявляться представники наших громад і організацій.

Кожний може завважити, що є цілковита свобода щодо вибору делегатів на Конгрес. Ніхто не веде в тому напрямі ніякої агітації. Можна сказати, що навіть сам Конгрес скликується просто під напором громадської опінії, таки самого громадянства, а не якоїсь організації, чи якихось гуртків чи осіб. Проти того роду Конгресу можуть вести агітацію тільки свідомі вороги організованого українського життя в Америці. Тільки агенти не-американських інтересів. І тільки вороги визволення українського народу в Европі з неволі. Тільки вони можуть не мати довіря до розуму і свідомости американсько-українського загалу, бо всі інші переконані, що американсько-український загал, заступлений на Конгресі своїми представниками, поведеться цілком певно гідно й достойно, розуміючи добре вагу кожного слова і рішення в ось ті часи, так важливі для нашого краю і всіх народів, включно з українським.

„Еволюція" — то все!

В нюйорській російській газеті „Новое Русское Слово" з 1. січня б. р. пише К. Серов на тему „Що змінилось в Росії до 1944 року?". Навязує це, як легко догадатись, до нового совєтського гимну про „велику Русь" і „єдиний, могутний Совєтський Союз". І пише про ті переміни, які зайшли в совєтським государстві від 1917. до 1944. року.

К. Серов стверджує, що упродовж 26 літ Совєти станули там, де стояли колишні російські царі, або ще дальше назад. Щоб не забирати забагато місця на ці загально знані справи, передамо коротко тільки дещо з тих перемін, про які Серов пише обширніше.

В 1917 Ленін став борцем за „безстидний мир з Німеччиною і її союзниками", ба навіть і в самій партії він цього миру боронив. В році 1943 портрет Леніна прикрашує відзнаки російських військових частин, що відзначилися в боях проти Німеччини. В 1917 Сталін був діяльним помічником Леніна в боротьбі за заключення сепаратного миру з Німеччиною, а в 1943 він самий є маршалом Совєтського Союзу і є за розгром Німеччини.

В 1917 ішов із большевицької Росії заклик за „мир для бідних хатин", а „війна для палат". Бідні кольоніяльні народи, особливо в англійських посілостях, мали підняти повстання проти своїх гнобителів. В 1943 в Москві відбувається торжественна конференція, в часі котрої панування Англії над Індією, Африкою чи де там не викликає ніякого негодування у Сталіна.

В 1917 проголошено диктатуру пролетаріяту як мирову засаду проти демократії. В 1943 у Москві проголошується обовязок завести демократичний лад по цілому світу.

В 1917 пішло з Совєтів переслідування релігії, як „опія для народу", а з цим знищення православної церкви, розвал церков. В 1943 загомоніли дзвони на Кремлю, і патріярх всеї Росії заносить моления за „Божого Післанця" Сталіна та задумує вислати свого представника до Злучених Держав, щоби привернути згоду розбитій большевиками православній церковній єпархії.

В 1917 в обличчю самого ворога знищено історичну російську державну армію. В 1943 в Москві стрічає союзників цілий штаб червоних маршалів і генералів з ордерами Суворува, Кутузова й Олександра Невского на грудях і в блискучих мундурах.

В 1917 большевицький марксизм зненавидів націоналізм; зненавидів славянство; проголосив свободу всіх народів; навіть право покинути стару російську державу („вплоть до отделения"). В 1943 читаємо в гимні Совєтского Союза славословія для большевицької держави як за часів царського государства: „Союз нерушимих республик свободних сплотила на веки великая Русь", хоч ніяких ні „свобідних" ні „републик" в совєтськім царстві поза саму назву нема.

Після жовтневої революції з 1917 р. небагато її авторів згинуло своєю природною смертю. Більшість з них пішли під стенку, а членів Спілки Визволення України запроторено в безвісти. В році 1939 прийшов союз Сталіна з Гітлєром, появилися в цілому світі різні „фронти" проти „імперіялістичної другої світової війни". А тегеранська конференція, за співучастю самого Сталіна, проголошує, що лише за згодою чотирьох потуг дійде до постійного миру...

Окреме місце в такому списку можнаб присвятити Україні й українському народови під Совєтами. Ще 30. липня 1935 р. писав Фред Біл, американський большевик, що повернувся з Росії, що на приказ Сталіна вбили його старого приятеля і визначного провідника комуністичної партії України, Миколи Скрипника. Це сталося тому, що Скрипник кілька разів протестував проти насаджування з Москви голоду на Україні а в часі одної такої розмови дійшло до стисії зо Сталіном за його поломання обіцянок супроти України. Після вбиття ще й оклеветали сталінські прислужники Скрипника, пишучи в московських „Извєстіях", що Скрипник був „у спілці з бандою контр-революціонерів і не мав навіть відваги признатися до цього..." А від вбивства Скрипника пішло вже як з Петрового дня. За Москвою і американські большевицькі ортодокси не мають іншого слова для українських самостійників-ідеалістів, як „бандити, агенти Гітлера, фашисти, нацисти, петлюровці".

Для Серова всі ці „переміни" це є тільки — еволюція. Він думає, що тепер вже і „союзники" добачують у тому тільки еволюцію в Росії, хоч вони більше заінтересовані в „геройстві" Росії, себто в її боротьбі з Гітлером.

Для Серова ось так згоріло в Росії через „еволюцію" все побічне, комунізм, революція, диктатура, а спаслась Росія з геройзмом і своєю творчістю, а новий російський гимн є виявом відродження Росії. Тепер залишається ще тільки одно завдання: „Освободить" ще решту міліонів „русских людей". А скінчиться війна, то світ побачить „перемогу великої російської федерації Імперії". Себто побачить те, про що не снили творці російської революції з 1917 року, що ті всі маршали, генерали, патріярхи — „діло їх рук". Та це є, каже Серов, „ренесанс" Росії, що своїм блеском освітить все людство, а в першу чергу „близькі й рідні слов'янські краї"...

Ось таку пропаганду про Росію поширюють тепер російські не-большевики, московського малоросійського покрою.

Голяндські кольоністи нарікають на українців

СТОКГОЛЬМ, Швеція, (ОНА). — Повернувший з Німеччини шведський кореспондент оповідає, що він мав довшу розмову з повернувшими з України голяндськими кольоністами. Він каже, що ці люди представляють тепер страшне видовище. Він говорив з ними на Литві, бо німці не відсилали їх додому, а випровадили на Литву. Здається, боялися, щоби зневірені й розчаровані в німецькій силі кольоністи не деморалізували людей. А вони якраз до цього надаються. Стративши власні господарства в Голяндії, програвши зашпаровані гроші і втративши надію на краще будуче — голяндські кольоністи нарікають і проклинають цілий світ.

Розуміється, що в першу чергу жалуються на українців. Правда — не всі, але більшість тих, з котрими кореспондент розмовляв, казала, що на Україні народ дуже не привітливий. Нам, казав кольоніст, навіть на добридень ніхто не відповідав. Казали, що український нарід веселий і співучий, а ми переконалися, що це не так, бо наші сусіди ходили сумні, задумані і маломовні. Ночами появлялися партизанські загони і нищили засіви. Нищили до того ступня, що треба було варту ставити. Але це також мало що помагало, бо партизани знали всі входи і виходи. Вони вбивали вартових і зникали. Правда, потому німецьке військо стерегло засіви, але партизани звичайно нищили вже готове, зібране збіжжє. Голяндські кольоністи ніде не могли від них сховатися. Багато з них покинули Україну і поселилися в Галичині, але там також партизани й народ їх переслідували.

Кольоністи оповідали, що якби не партизани, то на Україні булоб гарно жити. Земля, казали, така родюча, що навіть орати не треба. В Голяндії, казали, коло землі треба було ходити, як коло збитого яйця, а на Україні вистарчило заволочити і вже було можна сіяти. Там дуже добре повітря, гарна погода і природа. Тільки нарід не привітливий. На нас дивився, як на носіїв нацизму, хоч ми зовсім такими не були.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ОЛ. ЛУГОВИЙ Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

5)

Але все Задніпровя зіставалося в козацьких руках. 28. грудня полковник Піддубський розгромив війська хорунжого великого князівства Паца й захопив Бобруйськ, тоді сильну фортецю. Тож заливши кровю й шибеницями пограниччя Радзивил потягнув під Бубруйськ. Налякане карами місто вислало делегацію й піддалося на ласку. Козаки замкнулися в замку. Почалася облога. Полковник Піддубський перевів випад з фортеці, та проти переважаючої вдесятеро литовської армії нічого вдіяти не міг. Не бачучи виходу, частина козаків замкнулася в вежі і підпалила її, щоб не піддаватися в полон. Пораненого полковника Піддубського з вісьмома іншими старшинами посаджено на паль, сорок полонених відрубано голови, а двіста сімдесятьом підрубано руки й пущено.[12]

Настало перемиря. Сутички на півночі все тривали. Козацькі відділи оправилися від погрому й знов стали продиратися до Орші й Минська. На протести Хмельницького проти жорстокостей, Радзивил відповів, що він карає своїх неслухняних підданих і тих козаків, що ведуть заколот у межах литовського князівства, а до козаків в Україні ставиться по сусідськи, доброзичливо.

У березні Хмельницький вислав до Радзивила посольство на чолі з полковником Нестеренком,[13] відкликав до Чигирина зіставших ще живими козацьких полковників й так, по однорічній війні, на українсько - литовському пограниччі настав спокій. Литовська армія стала постоєм в Жагалю, Річиці й Рогачеві, а козацька відділила на південні береги Десни й Припяті, задержуючи однак сливе увесь Брагинський повіт на литовському боці Припяти у своїх руках.

Перемиря Хмельницький використав для скріплення політичного стану Козацької України. З Чигирина відізділи козацькі посли у ріжні держави, приїздили звідусіль чужі. Прибули посли від Московського царя, прибули й від Радзивила. Гетьманський штаб знав, що перемиря довго не потриває й поспішно готувався до нової війни. Під Білою Церквою збиралися козацькі полки, готувався провіянт, порох і зброя. Задніпровський кордон гарантував московський цар, тому там зіставлено лише городові сотні для втримання порядку. Припятському кордону Литва такої гарантії не дала. Тому гетьман Богдан 20. травня 1649 року призначив командантом збройних українських сил північного фронту полковника Ілію Голоту.[14] З повстанчих ватаг сформовано три невеликі поліські полки, Овруцький, Чорнобильський та Брагинський. Їм на підмогу гетьман вислав ще частину Київського полку, але перед походом відкликав її.

На Литві — армія литовська впродовж кількох місяців стояла бездільно у близькому сусідстві до кордону. Здавлення повстання Радзивил себе перед Польщею не реабілітував, — знеохочений виїхав у свій глухий маєток на Литві, де на довгий час захворів.

Використовували передишку й поляки. Польська армія в команді Фірлея ступнево підходила до Случі — тимчасового кордону між Козацькою Україною і Польщею. Друга польська армія, в команді короля Яна Казимира, збиралася під Люблином. Радзивил листувався з королем у справі одночасного виступу, але в той час листувався і з гетьманом Хмельницьким. Завішення зброї 22. травня закінчилося. Почали війну полковники подільський — Іван Богун та брацлавський Данило Нечай,[15] збивши з їхніх становищ передні польські корпуси Лянцкоронського і Конецпольського. Козацькі полки рушили з під Білої Церкви у другий похід на Польщу. Білорусь знов охопило повстання. У червні поляки відійшли аж до Староконстантинова.

Близьке сусідство передових литовських полків Донавая дратувало українського команданта. Він вирішив не ждати походу литвинів в Україну, а розбити їх на литовській території, — вибити з зимових кватир. Несподіваним нападом трьох поліських полків на Жагаль,[16] розташування чотирьох литовських полків у команді Донавая, — полковник Голота вибив литвинів з міста. На поміч Донаваю стражник великого князівства Мирський вислав шість райтарських ескадронів у команді ротмистра Смольського. Обійшовши Жагаль райтари напали на козаків з запілля. Після кривавого бою козацькі недобитки відійшли й окопалися в багницях, а невелика частина відбилася від головних сил та з боями дійшла до Бабиці за Припять. Литвини, збивши козаків, вирізали всіх до ноги. Півмертвого полковника Голоту й старшину посаджено на паль, полонених постинали, десяткові козаків відрубано вуха й руки та пущено на пострах. По розгромі козацьких полків литовці відійшли з Жагаля до Річиці. Між Литвою й Україною повстала широка полоса не заняти ніяким військом.

На західньому фронті у цей саме час козацтво переможно посувалося на захід. Права рука Хмельницького, полковник Кричевський, розбив під Межибожем князя Ярему Вишневецького. В польському таборі виникла паніка не менша від пилявецької. Оминаючи Староконстантинів поляки втікали на Збараж. (Далі буде).

[12] Згадані тут полковники згинули: Головацький — під Берестечком 29. червня 1651 року. Шумейко — вересень 1648 р., Максим Гладкий — під Пинськом 26. жовтня 1648 р., Мартин Небаба — 16. липня 1651 року під час другого походу Радзивила на Київ, Соколовський — вбитий в бою 6. серпня 1648 року під Слуцьком. Михненко — стятий під Мозирем, 5. грудня 1648 р., Піддубський — посаджений на паль литовцями в Бобруйську 21. лютого 1649 р.

[13] Історичний факт. Вмер правдоподібно на засланні в Сибірі 1666.

[14] Полковника Голоту вбито на палі під Жагалем 27. червня 1649 р.

[15] Полковник Данило Нечай вбитий поляками в бою під Красним 21. лютого 1651 року (в часі миру).

[16] Жагаль — тепер село Загалле — по дорозі з Хвойників на Юревичі верстах в 20 від Барбарова (Бабиці).

З Офісу Военних Інформацій у Вашингтоні

Летун з Шікаґо оповідає, як він збив пять „Зерів"

ВАШИНГТОН. — „Я напевно збив чотири або пять „Зерів", сказав „стаф сарджент" Василь Д. Дебнікоф, заїдаючи „помпкін пай" в хаті своеї мами при 1344 Н. Кедзі вулиці в Шікаґо, Ілиной. Дебенкоф має всього 21 рік і сповняє функції радіо оператора і гарматчика при повітряній фльоті.

„Але я не дістав за це „кредиту", бо це, що збив пять „Зер" не було підтверджено. Ви знаєте, що у війні все робиться так скоро, що я не бачив, чи ті японські літаки впали у воду чи ні'.

(Пізніше саржент Дебнікоф дістав „кредит". З південної части Тихого океану повідомлено, що його нагороджено відзнакою дубового листка замісць медалі).

Саржент Дебнікоф є сином пані і пана Гимана Дебнікова і перебуває дома на „припізненій відпустці". Бився на Соломонських островах 11 місяців і вже плавав у повітрі 400 годин. Носить військову медалю, а тепер командир його скадрони, майор Буртон Борнс каже, щоб йому ще дати „дистінґвешт флаїнґ крос".

Саржент Дебнікоф був у 50 повітряних боях. Двадцять-пять разів з того він бомбардував такі пункти, як Мунда Пойнт, Буґанвил, Вела Ля Вела і Коломбанґара. Всі ці бої відбувалися в ночі.

„З усіх цих боїв, найбільше страху ми наїлися тоді, як бомбардували Буґанвил. Ніч була темна і під нас підлетів японський бієць, який ранив задного гарматчика і помічника радіо оператора. Я находився між ними, але мене японець не поцілив. Вернувшись додому, ми переконалися, що наш літак мав пів тузина дір.

„Японець ранив гарматчика в ліву руку. А сталося це в той спосіб, що японець поцілив у 50-каліборвий панок-куленосець нашого гарматчика і він був ранений своєю власною кулею. Радіо оператор дістав ранений шрапнелями".

Дібнікоф скінчив 1940 року Тулей Гайскул і записався до Райт Джуніор Каледж. Йому тоді було всього 19 літ. Маючи охоту літати, він записався до повітряної фльоти. Літати вчився на Скат Філд, а потому його післали на Гавайські острови, де перебував 6 місяців. Відти він виїхав на Соломонові острови і був приділений до 23 скардони тринадцятої повітряної дивізії.

Лютенант дістав признання за уліпшення при бомбері

ВАШИНГТОН. — Перший лютенант Вілйем Г. Росар, замешкалий при 4770 В. 12 улиця, Лон Енджелес, Каліфорнія, дістав від воєнного департаменту признання „Ліджіон оф Мерит" за те, що уліпшив пальну силу карабіна при середному бомбері Маравдер В-26, і пальну силу оборонного кріса при бомбері Мічел В-25.

Лютенант Росар є офіцером тринадцятої повітряної дивізії Злучених Держав. Не маючи підрукою відповідних інжинірських інструментів, уліпшив позицію бічного карабіна на бомбері В-25 так, що він має більшу пальну силу. Він також уліпшив пасок, що тягне кулі до карабіна .50 калібру. Зробив це в той спосіб, що додав спеціяльну спружину.

Даючи лютенанту Росару признання, в листі сказано, що він без відповідних приладів уліпшив повітряні бійці В-26 і В-25 до тої міри, що вони тепер багато ліпші як передтим. Своїм іноваціями в летунстві він збільшив боєздатність американських бійців і за це йому честь.

Відважний американський пільот одержав хрест заслуги.

ВАШИНГТОН. — Департамент Війни заявив, що другий лютенант Пол Дж. Будоса з Сан Франціско, Каліфорнія, одержав за свої заслуги „Флаїнґ Крос" і „Ийр Медал". Він служить воюючим пільотом при одинадцятій повітряній дивізії Злучених Держав, а передтим, як американці відобрали острів Кіску, він бомбардував її кількома наворотами.

Лютенант Будеса літав над ворожими укріпленнями і давав знати, що там робиться. Попередно він брав участь у боях над островом Атту. Бомбардував ворожі позиції і обстрілював вороже військо передтим як його в травні відбили американці. Місії над островами Кіска й Атту були дуже небезпечні, бо ворог був сильний, але відважний пільот давав собі з ним раду і дістав за це признання. Ще треба додати, що його місії відбувалися в дуже погану погоду.

Направив машиновий карабін замерзлими руками.

ВАШИНГТОН. — Воєнний Департамент оголосив, що стаф сарджент, Леонард Комінський, що колись мешкав при 1111 Лі улиці в Бруклині, мав таку пригоду. Як стрілець при повітряній фльоті Злучених Держав, він летів фортецею В-17 бомбардувати призначений обект в Австрії. Літак зніся вгору пять миль і температура була 32 ступні нижче зера. Нещастя хотіло, що йому попсувся машиновий карабін і треба було направити.

Сарджент Камінський взявся негайно до роботи, але як тільки скинув рукавиці, його руки почали мерзнути. Пальці спухли так, що виглядали вдвоє більші, а як торкнувся заліза, то липли як маґнет. Але він мусів направити карабін, і направив. Тоді почав ним стріляти й відбиватися від німецьких бійців, що нападали й обстрілювали летючу фортецю. Бомбовики вже вертали домів. Фабрика Мессершмиті у Вінер Найштад в Австрії була знищена.

Сарджент Камінський тепер находиться в шпиталі і приходить до здоровля. Каже, що як виздоровіє, то „негайно вертає до служби докінчувати роботу".

Боріться з інфляцією.

Сьогодні такий час, що кожна людина, чи зе бизнесовець, робітник чи фармер, повинна робити все можливе, аби недопустити до інфляції. Треба старатися, аби наш край, тепер і по війні, не терпів від наслідків економічних кріз і безробіття. Не забувайте, що нашим ворогом на домашньому фронті є постійний зріст цін, а це власне є дуже зле. Ми всі бажаємо того, щоб Америка була вільна і багата, та щоб наші ощадности в банках були забезпечені. А раз ми того собі бажаємо і хочемо, щоб наші вояки верцули до сильної і багатої Америки, то мусимо боротись з інфляцією так безоглядно, як наша армія і фльота бореться проти держав „осі". В першу чергу вживаймо своїх долярів **контруктивно** і замісць підгонити ними вгору ціни, вживаймо їх до вигри війни. Тому кожний є нас повинен в 1944 році робити так:

А. **Купуйте тільки те, чого вам треба і вживайте річей, які маєте, якнайдовше.** Заки підете на купно, то перше огляньте, що вам ще лишилося. Зїдайте все, що маєте, зношуйте все, що маєте й обходіться з тим, що маєте.

Б. **Не платіть більше за річи, як приказує закон.** Щоби не допустити до зросту цін на споживчі артикули, на все те наложено законну ціну. **Але вона буде стояти в мірі тільки тоді, як ви будете відповідно заховуватись.** Цебто, як прийдете до склепу що купувати, то дивіться за лістою законних цін, які між іншим можете найти також в ґазетах. Переконайтеся, які саме леґальні ціни на те, що ви хочете купити і **більше не платіть.**

В. **Не перешкаджайте пайкуванню.** В Америці заведено систему пайкування на те, щоби кожний міг мати однаку пайку того, чого йому треба. Пайкування причиняється до вдержування низьких зін. Воно вдержує рівновагу між запотребуванням і засобами поживи та не допускає до того, щоби люди набивали ціни на продукти, яких мало. Але майте на увазі, що пайкування також багато не поможе, як ви не будете з урядом кооперувати. Не приймайте пайкуваних продуктів, недавши за них пайкових значків.

Г. **Вкладайте гроші у воєнні бонди і щадіть в інший спосіб.** Кожний куплений вами бонд відграє в загальній господарці краю дуже велику ролю. В першу чергу, він здержує зріст цін на потрібні людям продукти, а це вже багато значить. Тому, що вложені в воєнні бонди долярі є **запевнені,** то купуйте таких бондів більше. Купуйте скільки можете. Не випорожнюйте вашими долярами ринків, а замісць того — купуйте воєнні бонди.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

РЕДАКТОРСЬКІ КЛОПОТИ.

В тій актуальній проблемі „польсько - російських границь" редактори американських ґазет в клопітливім положенню.

Редактор часописи „Філядельфія Рекорд" крутив, вертів довгий час і не знав як вийти з клопітливої ситуації. І „відважної маленької Польщі" було йому шкода," і „великого доброго союзника Росії" не хотів образити. Проблема певно не давала йому спати. Аж вкінці роздумуючи над новорічними резолюціями рішив бути трохи справедливішим.

Про українців в бувшій Польщі він дуже добре знає і пишучи залучену редакційну статтю він певно про українців думав, однак не має ще якось відваги своїх думок ясно виказати.

Коли інші редактори переходять з Новим Роком через подібні метаморфози, то явище цілком добре.

Пише „Філядельфія Рекорд" дня 2. січня 1944:

There are several ways to look at the Russian-Polish problem, and similar problems that are bound to arise.

We can take an extremely hard-boiled attitude and say that since Russia is more powerful she can take what she wants from Poland —and who's going to say no and make it stick?

But there is the danger that if we follow this policy we will seem to be offering the peoples of Europe's smaller States only a choice between a Hitler dictatorship and a Stalin dictatorship. They may not choose our side.

Or we can be extremely idealistic, talk of poetic justice for "brave little Poland," recall that England and France went to war over Poland and demand that Russia give in to all of Poland's claims.

There's danger that way, too— danger of alienating Russia, one of the Big Trhee with whom the United States and Britain must co-operate to form a stable post-war world. And danger of handing over recalcitrant minorities to Russia.

What we want most of all is a fair chance for a few generations of peace. We won't get peace if we set up a lot of Irelands inside Russia or inside Poland, or inside any other country.

Somewhere between the extremes of might-makes-right and idealism lies the answer.

Perhaps we can find the solution simply by asking the 30,000,-000 people in the disputed territory whether they would rather live in Russia or in Poland—and the kind of Poland they want. If the Polish Government in Exile and Stalin were to agree to a plebiscite, there should be no civil war in Poland, and the world would be reasured.

Our first glimpse of the post-war world in the flesh must not be civil war and anarchy.

Українці також не хотіли би більше як тільки висказати свою волю згідно з „Адлянтійським Чартером"!

П. Д.

ПРИЗНАННЯ З НАГОДИ ЮВИЛЕЮ „СВОБОДИ".

При нагоді 50-ліття „Свободи" треба би нам подбати, щоб не пропадало те, що наші предки з таким трудом здобували. Треба ось тямити, як „Свобода" особливо просвічувала наших еміґрантів-земляків з Лемківщини. Хто лише читав нашу ґазету, той скорше ставав громадянином Америки, а також поборював різних ворожих аґентів, що то хотіли запровадити наш нарід до російського „раю". „Свобода" помагала братам орґанізувати себе і тому так заслужилася для нашого народу в Америці. Тому і бажаю їй щиро ще дальших 50 літ діяльности.

При тій нагоді хочу згадати про Жіночу Сторінку при „Свободі". „Шкода, що наші жінки не вміли цінити вартости Жіночої Сторінки і не старалися її піддержувати фінансово та використати для орґанізування різних жіночих товариств чи підприємств. А показується пекуча потреба жіночої акції в теперішний час, коли йдуть приготування до закінчення війни і будуть отворені границі.

Олена Придун,
Ансонія, Конн.

ПОШАНУЙМО ПІОНІРІВ З НАГОДИ 50-ЛІТТЯ У. Н. СОЮЗУ.

Добачити добру працю ближнього свого й її пошанувати належить до культурности людини. Є люди, що зробили добро родині й знакомим, а є такі, що заслужились ще для громади, чи для цілого народу. Є орґанізації, що обмежуються до вузького круга своїх членів та інтересів, а є такі, що крім цього, що дбають за інтереси членів, ще дбають про вищі справи. Ось так я гляджу на Золотий Ювилей нашої найстаршої народньої орґанізації, себто Українського Народного Союзу.

Дехто бере цю орґанізацію за щось таке, що повстало само з себе й так далі живе й розвивається. А це велика помилка, про яку добре знають ті, що слідять за нашим народним життям. У. Н. Союз — це збірна праця. Це великі труди багатьох наших найкращих людей, в самому центрі, як і на місцях, по відділах. Це праця, за яку нераз не тільки не платили нічого, але ще за неї „били", поганили по ґазетах, вічах, зібраннях. Або берім „Свободу" і її редакторів. Скільки то вони не витерпіли від самого початку істновання цього часопису. Скільки то не було різних нападів, клевет, очернювань, доносів на ту ґазету та тих, що в ній працюють, чи до неї дописують. Чи не є ми свідками того всього ще й тепер? Одна тільки потіха, що наш нарід уже тепер свідоміший, що вже не так легко дає себе баламутити нашим ворогам. А що є свідоміший, то треба завдячувати праці „Свободи" і тих усіх, що гуртуються в рядах У. Н. Союзу.

Те, що ми збудували в Америці наш У. Н. Союз є дорогою памяткою, бо вона вказує, що ми мали розумних і ідейних людей. Тому є нашим обовязком пошанувати те добро і віддати честь тим піонірам, що ту Союзову Ідею підняли на американській землі й вдержували її навіть серед найтяжчих обставин.

Т. Мелещук,
Ню Йорк, Н. Й.

ОБВИНУВАЧЕНИЙ за заговір проти Дядька Сема: Джосеф Е. МекВилйемс, організатор і редактор органу „Крисчен Мобилайзерс". Уряд закидує йому, що він зговорився з іншими повалити американський уряд і завести тут націонал-соціялістичну систему.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮКЕСЛ, ПА.

Примірне військове весілля.

Родина панства Андрія й Кароліни Лісків, а з ними й вся наша громада пережили останнього року важні події. Обидві дочки Лісків Юлія й Ольга, вийшли заміж за вояків, Ольга за гарного патріотичного молодця з Йонґставну, Івана Лопушанського, сина Миколи. Про їх весілля була вже згадка давніше.

Літом м. р. прийшла до нас сумна вість. Перша про страту вояка Стефана Сметани, а потім прийшла вість в хату Ліськів про старшого сина Ілька, що згублений з затопленням корабля Ст. Гелена (в липні). Але родичі й громада мають надію, що Бог його ще десь держить при життю і він верне. Оба брати Ілько й Петро Лісько, були на цім кораблі. Обидва вони нижчі офіцири і перші музиканти Ю. С. Неві. Молодший Петро був на відпустці й потішив родичів та громаду, а дня 28. листопада м. р. одружився в нашій церкві в Нюкесл з Анастазією-Стелою Пашович з Йонґставну, О. Про цю молоду нераз читали ми, як вона від дитинства много разів виступала в різних наших торжествах з піснями та гарними деклямаціями. Вона дочка гарних патріотичних родичів і як родичі так і молодята це члени У. Н. Союзу. Не могло бути краще дібраної пари, бо Петро також вихований родичами при громаді в українськім дусі й був все активним.

Шлюбу їм уділив о. С. Мусійчук з відповідною зворушаючою проповідю. Асистували до шлюбу вояки з прапорами, що стояли на „позір". І співав хор. Тай дружби були переважно військові як: кадет авіяції п. Ворик і брат молодої. Першою дружкою була наша молода артистка і учителька панна Ольга Мусійчук. Слідували, брат молодої Андрій (знаний з виступів з співом) і сестра Катерина. Старостою був шваґер Іван Лопущанський а старостиною сестра молодого, Юлія Лісько Войтович. Не було тільки наймолодшого брата Андрія Ліська, нашого скрипака-артиста, що не міг приїхати на „урльоп".

По шлюбі вдалися всі до церковної сали і три рази мусіли засідати до столів задля великого числа гостей. Було много з Йонґставну, Шерону і з інших міст. Гостина була поважна, наче яке святочне торжество, без музики. Були промови гостей. Гостину перевів місто-староста о. С. Мусійчук, що в промові то до сліз зрушував то веселив дотепами. Молодята дістали гарні дарунки і за це обоє подякували в українській та американській мові. Переведено збірку на місцеві гуманітарні цілі, а з того на ювилейний дар „Свободи" вислано $5.

Гість.

Дитяче розуміння подружжя.

Трилітня Оленка перестрашила свою маму, коли стала говорити про своє подружжя. „Як мій чоловік пімре, я з місця вийду замуж за другого. А як ще й той пімре, я візьму третього".

Не хоче мама вірити своїм ухам, але всетаки запитує: — „А чомуж то так?"

„Я не хочу бути сама. Виж знаєте, мамо, як то часто я падаю з ліжка" — каже донечка.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

НІМЦІ ВТІКАЮТЬ ЗО ЛЬВОВА

СТОКГОЛЬМ, Швеція. — Шведські кореспонденти доносять, з Берліна, що головна військова команда повідомила промисловий департамент в Кракові, щоби негайно припинив перевіз фабричної машинерії з західної Европи до Львова. Повернувший з Галичини шведський кореспондент пише, що всі дороги між Львовом і Краковом забиті військовими й тягаровими автами до тої міри, що цивільному чоловікови тяжко пробитися. Німецькі „туристи" у Львові дістали приказ вибиратися додому. Військове командування оголосило, що Галичина уважається вже воєнним тереном і населення мусить вибиратися на захід.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

НІМЦІ ДАЛІ БЮТЬ ПО ЛЕНІНҐРАДІ.

МОСКВА. — З Ленінграду доносять, що німці острілюють його днем і ніччю. В місті майже нема неушкодженого дому. Нерви громадян вже зовсім підорвані, але вигляд життя в місті зовсім нормальний. Рух поїздів з Москви до Ленінґраду йде правильно, і люди дістають правильно свої харчові пайки.

КИТАЙЦІ ВІДЗНАЧУЮТЬ ПОЛЬСКЬОГО ЛЕТУНА.

ЧУНҐКІНҐ. — Китайська команда відзначила майора Вітолда Урбановіча, польського летуна, котрий колись служив у польській амбасаді в Вашинґтоні, а потім докінчував летунський вишкіл в американських летунських відділах у Китаю. Підчас своїх летів понад японські позиції Урбановіч зострілив два літаки, знищив 15 японських човнів на озері Тунґтінґу та скидав поживу осадженим китайським військам.

І ЗА НЬОГО ПОДБАВ. — Цей ново-зеляндський вояк, щоби не стратити свого пса серед маршу, примістив його на верху маршового пакунка. З ним він всяде на 30 стіп високий транспортовий віз. Сцену знято десь на південному Пацифіку. Собака зчасом навчиться теж воєнної штуки й її будуть уживати до ношення вісток.

ПОЛЯКИ ВЖЕ МАЮТЬ КВІЗЛІНГА

ЛОНДОН (ОНА) — Московська радіовисильня повідомляє, що в Польщі вже звився Квізлінг, який помагає німцям поневолювати свій край і нарід. Є ним професор Островскі. Московська радіовисильня не подала ближчих інформацій про Островского, але „Дзенік Польскі" каже, що професор Островскі був перед війною професором хірургії у Львові, але додає, що він ніякої участи у політичному життю не брав. Як хірург, професор Островскі був знаний в цілій Польщі, але Островского як політика взагалі ніхто з поляків не знає.

„Дзенік оПольскі" пише, що як німці заняли Львів, то професор Островскі був арештований і вивезений до Німеччини в концентраційний табор.

НІМЦІ БОЯТЬСЯ ЧУЖИНЕЦЬКИХ РОБІТНИКІВ

БЕРН, Швайцарія. (ОНА). — Перебуваючий у Швайцарії німецький громадянин заявив кореспондентови Заморської Новинкарської Агенції, що його родина в Німеччині „страшно боїться великої армії чужинецьких робітників, які очікують дня пімсти". Цей громадянин веде з родиною переписку і знає, що тепер в Німеччині робиться.

Останні числа віденського видання „Фелькішер Беобахтер" друкують інформаційні статті, в яких газета навчає віденців, як поводитися з чужинецькими робітниками. Між іншим пишеться так: „Не заходіть з чужинцями в ніякі розмови. Завше показуйте чужинцеви, що ви пан, а він ваш слуга".

РУМУНИ ВТІКАЮТЬ ДО БОЛГАРІЇ

АНКАРА, Туреччина. (ОНА). — З Софії доносять, що через румунсько-болгарську границю продирається велике число румунів. До Болгарії втікають переважно румунські купці, які стараються дістати дозвіл на провадження торговлі й остатися в Болгарії навсе. Вони нарікають, що в Румунії панує безладдя й анархія. Німці взяли контролю над румунським промислом і забирають усі вироби для військового вжитку.

Болгарські власти ставляться до румунських збігців добре і дають їм дозвіл оставатися в Болгарії. Розуміється, лише ті, що мають гроші. А хто без грошей, то або відсилають до Румунії, або замикають у концентраційний табор.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Поділяємось сумною вісткою про смерть

Василя Матолича,

загально відомого громадянина в Філядельфії, Па., Ню Джерзі й околиці.

Покійний походив із села Лужок Долішних, повіт Дрогобич, Західна Україна. До Америки прибув 1903. року. Через весь час Покійний працював у всіх українських патріотичних установах, як у Філядельфії, так і в Милвил, Н. Дж.

Покійний був першим кольонізатором української кольонії в Милвил, Н. Дж. За Його посередництвом і довголітною працею українська кольонія в Милвил, Н. Дж., розвинулась около трьох сотень господарств, які тепер цінуються загальним добробутом.

Похорон відбудеться з дому Покійного в четвер, 13. січня 1944, в год. 9. рано, з української православної церкви в Милвил, Н. Дж., на вічний спочинок на парохіяльнім цвинтарі.

Покійний оставив у великім смутку родину: дружину Анну, сина Федора, дочку Ольгу, братів Стефана, Михаїла й сестру Анну.

Похоронною обслугою занявся Його довголітній і щирий друг Михайло Насевич з Філядельфії, Па.

Родина Покійного просить всіх приятелів і знайомих до ласкавої участи так сумного похорону.

Вічна Йому Память!

РУМУНИ ВТІКАЮТЬ З БАСАРАБІЇ

АНКАРА, Туреччина. (ОНА). — З Букарешту надійшла вістка, що в Румунії панує безладдя. Державні чинники так перелякані наступом червоної армії, що не знають що робити. На залізнодорожних двірцях повно румунських кольоністів, що втікають з України і Басарабії. Вони не мають де приміститися і розсідаються на стаціях. Там вони сплять, їдять і крутяться цілими днями і ночами. Ці люди випродали свої землі й господарства, щоби поселитися в Трансдністрії, а тепер їх відти військові вигнали, а вони не мають де і до кого вертати. Держава ними не цікавиться і ці люди пропадають.

Уряд видав приказ, щоб цивільне населення опускало Басарабію. Люди тягнуться на захід, як хто може, а як до того ще прийде й населення з Басарабії, то на стаціях не буде де голці впасти. Урядовці й жандармерія ходять безрадні і зажурені, бо їм також може буде треба втікати. З Букарешту вже вивезено важні державні архіви, скарб, тощо. Німці наглo будують на Дністрі тимчасові укріплення і гонять до праці кожного, хто їм під руки попаде.

НАЦІСТИ БОЯТЬСЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

БЕРН, Швайцарія. (ОНА). — Повернувший з Німеччини швайцарський подорожний оповідає, що націсти бояться Злучених Держав. Кажуть, що в Америці є великі земельні багатства, олива, газоліна, залізна рука, і там є добре наладжений виріб воєнної зброї й амуніції. Подорожний оповідає, що німці завелися на Америці, бо гадали, що вона не піде до війни так скоро, як це сталося. Тепер Америка зробилася воєнним арсеналом демократії і доставляє воєнну зброю в такій великій кількості, що німці не можуть з дива вийти.

Запитаний кореспондентом про те, чи аліянтські повітряні рейди значно ушкодили німецькі промислові заводи, подорожний сказав, що німці чужинців не пускають там, де були рейди, але з розмов виходить, що націсти потерпіли страшні втрати. Всех таки їм, здається, вдалося вивезти часть воєнної індустрії на схід і вони ще мають великий запас амуніції.

Одно мушу вам сказати, говорив подорожний, що німці дуже бояться другого фронту, а як такий буде отворений, то це здеморалізує німецьке населення до великої міри. Німці взагалі боялися другого фронту, але гадали, що такого не буде. Тепер показується, що вони були надто певні, бо другий фронт вже формується і це їм сон відганяє.

ПІДПИРАЙТЕ БІЗНЕСМЕНІВ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ", А ТИМСАМИМ ПІДПИРЕТЕ „СВОБОДУ".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АРНОЛД, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 296, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. січня, в годині 3. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до вирішення. Кожний член повинен привести нового члена, щоб тим започаткувати новий рік і звеличати 50-літній ювилей У. Н. Союзу. Пригадуємо всім членам, що на зборах кожний член мусить платити на місячних зборах, а найдальше до 25. дня в місяці. Хто не заплатить до 25., то пізніше буде платити 5 процент за спізнення. — За уряд: І. Балабан, предс.; М. Земледух, секр.-кас.

БАЙОН, Н. ДЖ. — Річні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213, відбудуться в пятницю, 14. січня, в год. 7. вечір, в У. Н. Домі, 35 В. 19. вул. Просимо всіх членів прийти на ті збори, бо буде звіт уряду і контр. комісі, вибір урядників на 1944 і багато важних справ до полагодження. — За уряд: Ю. Бойко, предс.; М. Палохок, кас.; А. Бирич, фін. секр.; П. Кобрин, рек. секр.

ПЛЕЙНС, ПА. — Відділ 48 повідомляє своїх членів, що річні збори будуть в неділю, 16. січня, в 2. годині попол., 84 Н. Рівер ул. Контрольори просимо прийти і зрахувати книжки в год. 6. вечір, 14. січня, до дому Михайла Нагребецького. — А. Мозула, секр.

СОДБОРИ, КАНАДА. — Повідомляємо всіх членів відділу 439, що річні загальні збори відбудуться в неділю, 16. січня, в год. 1. пополудні, в Українськім Національним Домі, 130 Фруд ул. Просимо членів конечно прийти і вислухати справоздання, та вибрати уряд на 1944 рік. — За уряд: М. Михайловський, предс.; Ю. Білочка, кас.; Ю. Криса, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Річні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 220, відбудуться в суботу, 15. січня, в год. 7:30 вечір, при ч. 4950 Савт Павліна ул. Минулого місяця збори відложено задля малого числа присутних членів. Цим разом кожний член без оправдання, коли не явиться на збори, заплатить наложену кару. Просимо всіх прийти, бо є важні справи до полагодження. — В. Саган, предс.; І. Гжовський, кас.; П. Жовнірчак, секр.

ТАМАСТОН, КОНН. — Тов. Укр. Січ, від. 421, відбуде збори 15. січня в 8. годині вечором, в українській галі на Проспект ул. Просимо всіх членів прийти на збори. — За уряд: А. Береза, предс.; М. Шипінька, кас.; Ф. Чесник, секр.

ЛОРЕЙН, О. — Тов. У. Н. Союзу, від. 50, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 16. січня, в годині 1. пополудні, в галі під ч. 2545 Іст 33. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Шевчик, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Бр. св. Архангела Михаїла, від. 332, повідомляє всіх членів і членкинь, що річні збори відбудуться в суботу, 15. січня, в годині 8:00 вечір, в українськім домі. Просимо всіх членів і членкинь прийти якнайчисленніше, бо є кілька справ до полагодження. — За уряд: М. Киаф, предс.; П. Причка, секр.; П. Венгрин, кас.

КЕМБЕЛ, О. — Річні збори Тов. Сокіл, від. 218, відбулись 12. грудня 1943. По річнім звіті урядників і контрольної комісії в справі золотого ювилею У. Н. Союзу і приєднування нових членів у ювилейнім році. Новообрані урядники просять членів допомогти їм придбати дарунок для Батька Союза в його 50-літну річницю. Довгуючі члени повинні конечно заплатити свій довг. Урядники на 1944 рік: М. Ткачишин, предс.; Н. Луців, заст.; С. Стахура, кас.; С. Калка, заст.; М. Стахура, секр.; М. Сорока, заст.; В. Білон, С. Андрійцьо, М. Сорока, контрольори; М. Вітишин, П. Сорока, доз. хорих; П. Сокіл, дверник; П. Стахура, А. Дрозда, до прапора. Збори відбуваються в другу неділю в місяці. — Уряд.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — На річних зборах Сестр. охд. Пресв. Богородиці, від. 216, 12. грудня ухвалено, щоби той самий уряд зістав на 1944 рік: Ксеня Тупиця, предс.; Катерина Швець, заст.; Катерина, Шемердяк, фін. секр.; Олена Шпорлюк, рек. секр.; Евфрозина Біляк, кас.; Анна Олещук і Нина Сосновська, контр.; Татияна Пилипчук до прапора. На зборах також ухвалено, щоби в цім році членкині платили свої вкладки на зборах так, щоб не тягнути до кінця місяця, бо гроші треба вислати кожного місяця перед двадцятьпятим. Так приписує статут і ми так поступимо. — Катерина Шемердяк, секр.

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАННЯ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 239, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. січня, в годині 2. пополудні, під ч. 4950 С. Павліна ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — Заряд: В. Гориець, предс.; А. Партика, кас.; І. Побуцький, фін. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні збори 204 відділу відбудуться в суботу, 15. січня, в год. 8.15 вечір, в салі Укр. прав. громади, 334 Іст 14. вул., згідно зо статутом У. Н. Союзу. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — Уряд 204. відділу.

ГАМТРАМК, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. січня, в галі У. Н. Дому, точно в годині 12:30 пополудні. Уряд на 1944: В. Братусь, предс.; О. Букатa, заст.; А. Дяків, кас.; О. Каменець, заст.; В. Бартош, фін. секр.; С. Пелех, рек. секр.; Я. Поливка, М. Попик, І. Братусь, контр. комісія; М. Орбанський, С. Періжок, контр. хорих. Збори відбуваються в першу неділю по 15. в галі У. Н. Дому. — Уряд.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Уряд Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. січня, о год. 6:30 вечір. На річних зборах 19. грудня вибрано той самий уряд: І. Климишин, предс.; Н. Грищишин, заст.; С. Новацький, кас.; О. Патер, заст.; М. Куба, секр.; М. Турко, заст.; С. Деркач, І. Копташок, П. Олива, контр. комісія; І. Скорський, дверник. Збори мають відбуватися в другу неділю в місяці. — М. Куба, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. січня, в 2. годині пополудні. Просимо членів прийти на означений час, бо маємо деякі важні справи до полагодження. Уряд на 1944 рік є той самий, тільки заст. предс. вибрано Павла Чорного. Щоби сповнити свій членський обовязок, кожний член повинен приєднати хоч одного нового члена в 50-літній ювилей У. Н. Союзу. — За уряд: П. Матковський, предс.; І. Удакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 14. грудня 1943 р. по короткій недузі, помер

СОФРОН ГАЛАМАГА,

член Тов. Любов, від. 45 У. Н. Союзу в Філядельфії, Па.

Походив зо села Заболотці, пов. Броди. Вступив до Союзу в 1935. Полишив у смутку жену Еву і сина Пітра та дочку Палі.

Похорон відбувся в суботу, 18. грудня, з похоронного заведення до української гр.-кат. катедри, а опісля на цвинтар у Факс Чейз. В. Й. П.! — Т. Малик, секр.

Дня 8. січня 1944 р. помер

АНДРІЙ ФЕДЬКІВ,

довголітний член Тов. Рогатинщини, від. 396 У. Н. Союзу в Пітсбург, Па.

Покійний походив з Бурштина, пов. Рогатин, Західна Україна. Належав до У. Н. С. ще від заснування Тов. Рогатинщина в 1914 році. Прожив 60 літ. Покійний полишив у смутку сина Володимира і 3 дочки: Катерину, Ольгу і Анну, та 5 внуків. Покійного поховано з гр.-катол. церкви св. Івана Хрестителя. — В. Й. П.!

За уряд Тов.: Секретар.

У вівторок, 4. січня 1944 р. помер по довшій недузі

АНТІН МАЛИЙ,

член Бр. св. О. Николая, від. 369 У. Н. Союзу в Палмертон, Па.

Покійний походив зо села Терпнава Вовча, повіт Турка, Зах. Україна. Прожив 56 років. До У. Н. Союзу вступив у 1914 р. Полишив у смутку дружину Анну, чотири дочки, двох синів і двох внуків. Молодший син служить при війську.

Похорон відбувся в суботу, 8. січня, з дому жалоби до української церкви св. Володимира, а відтак на український катол. цвинтар в Палмертон, Па. — В. Й. П.!

М. Куба, секр.

В Ансонії, Конн., помер

АНДРІЙ ДОКЛЯ,

член відділу 10 У. Н. Союзу.

Покійний походив зо села Бортне, повіт Горлиці, Зах. Україна. Полишив у смутку жену Юлію, 2 синів, 2 дочки, 3 брати і сестру, всі в Ансонії. В. Й. П.!

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома усім членам, що на річних зборах, 26. грудня поновлено той самий уряд, що був, з винятком контр. комісії, догладача хворих. До контрол. комісії: В. Лищак, І. Дячук, І. Н. Вавшук, а доглядачі хорих: Анастазія Дідик до женщин, а К. Михальчук до мущин. Ухвалено на рік 1944, що кожний член, обовязаний платити свої вкладки на час, котрий член буде довжний дo відділу протягом двох місяців, вразі слабости тратить право до запомоги. Подаємо до загального відома, що започаткований тій званий поворотний фонд і будемо кожного місяця при вкладках збирати на ціль. Ухвалено, що кожний член має дати для відділової каси коляду. Збори будуть відбуватися в другу неділю по першім, в У. Н. Домі при 46 55 Мартін ул. в год. 1:30 пополудні. Ті члени, котрі платять річно або піврічно, або котрі хотіли так платити, можуть заплатити не пізніше як до 25. січня. Ювилей Батька Союза відбудеться 2. квітня 1944 року, та щоб не обходити його голіруч треба нам зазначити ставатися новими членами. Ми всі мусимо причинитися до того, щоб рік 1944 був не лише на устах 50-літнім ювилеєм, але в рекордах Союзу мав бути цифра 50,000 членів. Як ми всі дотого приложимо рук то й так буде. Зачинаймо вже від першого місяця. — За уряд: І. Форись, предс.; П. Кізел, секр.; І. Андрусевич, кас. В справах відділу чи організаційних зголошуватися: Peter Kizel, 6541 Coleman, Dearborn, Mich.

КАНЗАС СИТІ, КАНЗ. — На річних зборах Бр. св. Володимира, від. 323, 19. грудня, вибрано той самий уряд на 1944 рік: Д. Яремко, предс.; В. Федея, кас.; Д. Кархут, секр. Збори будуть відбуватися в третю неділю по першім в 2. годині пополудні під ч. 38 Савт 5. улиця. — Д. Кархут, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення, від. 125, повідомляє своїх членкинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. січня, в год. 12:30 пополудні, в парохіяльній галі при Оклей і Райс ул. На річних зборах вибрано такий уряд на 1944: Анна Васильовська, предс.; Марія Гринькiв, заст.; Ксеня Платяк, кас.; Іванка Подола, секр.; Ольга Оленець, Стефанія Баран і оз. Рибак, контр.; Мелания Федун, Петронеля Яворська і Настя Гаврищук, надз. хорих. І. Подола, секр., 849 Н. Hoyne Ave.

СТ. ЛУІС, МО. — Тов. Володимира, від. 179, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. січня, в галі Народного Дому, 2838 Магнолія Ев., в годині 2. пополудні. На річних зборах потверджено старий уряд на 1944 рік. Просимо привести з собою нових членів як дарунок у 50-літній ювилей Батька Союза. — За уряд: М. Тильович, предс.; Н. Кульчицький, кас.; М. Паращак, секр., 5505 Rosa Ave., St. Louis 9, Mo.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Тов. Зап. Січ, від. 155, подає до відома всім членам, що місячні збори відбудуться в пятницю, 14. січня, о годині 7:30 вечір, в галі де звичайно. Просимо всіх членів прийти на загальні збори, бо буде важна справа до полагодження, а то справа фотографії до поміщення в пропамятній книзі У. Н. С. з нагоди 50-літного ювилею. — М. Чумер, секр.

ОБОРН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 283, повідомляє своїх членів і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться 16. січня в 2. годині, в своїй галі. Буде вибір нового уряду на 1944 рік, звіт касовий і інші важні справи до вирішення. Уряд Тов. взиває всіх членів і членкинь прийти на ті збори і вирівнати свої залеглости, бо з першим днем будуть суспендовані. Будемо приєднувати нових членів без вступного. Хто приведе нового члена або членкиню дістане нагороду. По зборах буде мала забава для всіх членів безплатно. — За уряд. — Т. Сагайдак, кошовий; М. Вільчинський, кас.; М. Курій, стар., секр. фін.; О. Сапарин, секр рек.

ГЕЙЗЛЕТОН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16. січня, в 1. годині пополудні, в українській галі, 74 Н. Лаур ул. Просимо членів прийти на це і вислухати фінансовий звіт за 1943 рік. Буде також звіт контрольорів і інші важні справи. Буде вибір уряду на 1944 рік. Довгуючі члени повинні вирівняти свій довг, щоб забезпечити себе і свою родину. Приєднуйте нових членів, бо ніхто не знає що завтра. — В. Шишула, предс.; О. Костюк, секр.-кас.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. — Тов. Вільна Україна, від. 200, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 15. січня, в годині 7:30 вечір. Всі члени обовязково повинні бути на зборах, бо буде звіт уряду і контролі за 1943 рік та вибір уряду на 1944 рік. Просимо всіх членів, а особливо тих, котрі не дуже часто показуються, щоби пришли бодай на річні збори. Вашим обовязком є не тільки платити але також брати участь і всяких нарадах. — За уряд: П. Господарець, предс.; О. Козопій, кас.; В. Воргуль, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 15. січня, в год. 7:30 вечір, в гали У. Д. Горож. Клюбу, 31-14 Гренд Еве. Просимо всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членкинь явитися на ці збори. Уряд на 1944 рік є такий: М. Левицький, пр.; М. Галан, заст.; П. Барнич, фін. і рек. секр.; М. Фігурський, заст.; Г. Васильк, кас.; С. Антонишин, заст.; А. Дячук, Е. Кривень, М. Зароєвний, контр. комісія; Н. Табака, Г. Селенко, в з членів; М. Якимська і А. Періг, контр. хорих; Е. Кривень, капітан; І. Марко, А. Палямар, хоружий. Збори будуть відбуватись у третю суботу по першім. Просимо довжників заплатити свій довг. Не звинний на зборах член чи урядник підлягає карі згідно зо статутом. — М. Левицький, предс.; Г. Васильк, кас.; П. Барнич, секр.

БОСТОН, МАСС. — Місячні і річні збори Тов. М. Грушевського, від. 374, відбудуться в неділю, 16. січня, в 2:30 пополудні, в Пібоди Гавз, 357, Чарлс ул. Просимо місцевих і позамісцевих членів прийти на збори. Буде звіт за 1943 рік і вибір уряду на 1944 рік. Просимо не забути за ювилейний дар для Союзу і принести з собою хоч по одному кандидатови в члени. Не явившися на збори член заплатить кару згідно з ухвалою річних зборів. — Уряд.

АКРОН, О. — Бр. Сош. св. Духа, від. 295, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16. січня, в галі церковній, в год. 1:30 пополудні. Пожадане є, щоби найбільше число членів прибуло почути звіт за минулий рік і взяти участь у виборі уряду на цей рік. — О. Цепко, предс.; М. Петруха, кас.; В. Пулк, секр.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОШУКУЮ СТАРШОЇ ДІВЧИНИ до домової роботи, з business People, має знати добре варити і трохи прати, має красний покій для себе і $15 долярів на тиждень. З близи до українських церков. Писати до:

Miss PAULINE PODILCZYK, 49 E. 10th St., New York 3, N. Y. GRamercy 3-0436

НА РІЗДВЯНИЙ ПОДАРУНОК КУПІТЬ КНИЖКУ

„201 українських Народніх Пісень"

Це збірник найкращих наших народних пісень на піяно зо словами. Ціна примірника в твердій оправі $2.50, а в звичайній оправі $2.00. Замовлення посилайте на адресу:

"SVOBODA"
81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

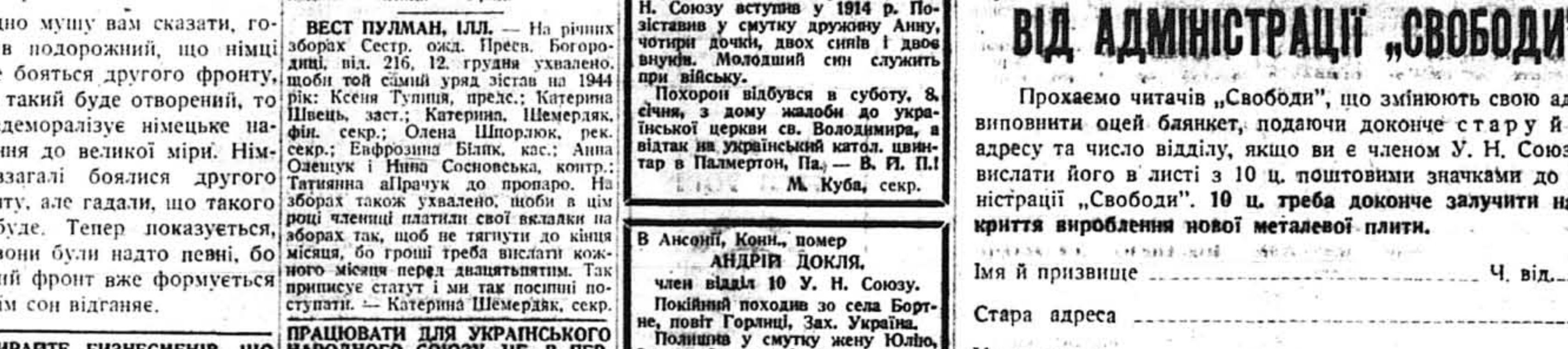
Прохаємо читачів „Свободи", що змінюють свою адресу, виповнити оцей бляннкет, подаючи доконче стару й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати його в листі з 10 ц. поштовими значками до адміністрації „Свободи". **10 ц. треба доконче залучити на покриття виробления нової металевої плити.**

Імя й призвище .... Ч. від.........

Стара адреса ....

Нова адреса ....

ТАРЗАН, ч. 901. Заставлені діти.

З подивом вояки побачили, як великий повз посувався вперед, підчас коли...

...Тарзан учив слонів маневрувати неповоротним повозом.

Він був певний, що йому стане часу навчити слонів.

Але тут прибув післанець з вісткою: „Люди з гримучими палками йдуть густо, як мухи".